

**Львівський національний медичний університет
імені Данила Галицького
кафедра стоматології дитячого віку**

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

для самостійної роботи з дисципліни

ОК 26 " Профілактика стоматологічних захворювань "

для підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти

денної форми навчання (III курсу, 5 семестр)

галузь знань 22 Охорона здоров'я

спеціальність 221 Стоматологія

(для студентів)

ЛЬВІВ – 2023

Методичні вказівки склали:

доц. Гриньох В.О., доц. Пришко З.Р., ас. Єзерська О.В.

Рецензенти:

Слаба О.М. – доцент кафедри терапевтичної стоматології, пародонтології та стоматології ФПДО Львівського національного медичного університету ім. Данила Галицького

Гриновець В.С. – доцент кафедри терапевтичної стоматології Львівського національного медичного університету ім. Данила Галицького

Відповідальний за випуск:

зав. кафедри стоматології дитячого віку ЛНМУ імені Данила Галицького,

доц. Колесніченко О.В.

Методичні рекомендації обговорені та затверджені на засіданні кафедри стоматології дитячого віку (протокол № 4 від 12.12.2023р.) та на засіданні профільної методичної комісії зі стоматологічних дисциплін (протокол № 4 від 13.12.2023 р.)

Відповідальний за випуск:

Проректор з навчальної роботи, доц. І.І.Солонинко

Методичні рекомендації обговорені, перезатверджені та ухвалені на засіданні кафедри стоматології дитячого віку ЛНМУ імені Данила Галицького
протокол № від « » р.

Методичні рекомендації обговорені, перезатверджені та ухвалені на засіданні кафедри стоматології дитячого віку ЛНМУ імені Данила Галицького
протокол № від « » р.

Методичні рекомендації обговорені, перезатверджені та ухвалені на засіданні кафедри стоматології дитячого віку ЛНМУ імені Данила Галицького
протокол № від « » р.

Методичні рекомендації обговорені, перезатверджені та ухвалені на засіданні кафедри стоматології дитячого віку ЛНМУ імені Данила Галицького
протокол № від « » р.

Методичні рекомендації обговорені, перезатверджені та ухвалені на засіданні кафедри стоматології дитячого віку ЛНМУ імені Данила Галицького
протокол № від « » р.

Структура навчальної дисципліни

(1,5 кредита, 45 год: 4 год лекцій, 14 год практичних занять/ 27год СРС)

Назви тем занять	кількість годин		
	усього	в тому числі	
		практичні заняття	самостійна робота
Тема 1 Введення в курс профілактики. Загальні питання профілактики стоматологічних захворювань: поняття, мета, методи. Інструктаж з техніки безпеки в стоматологічному кабінеті. Інструктаж щодо запобігання поширенню коронавірусної інфекції (COVID-19), дотримання правил респіраторної гігієни та протиепідемічних заходів. Правила використання та утилізації засобів індивідуального захисту. Симптоми гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2.	5	2	3
Тема 2 Анатомо-фізіологічні особливості будови органів порожнини рота у віковому аспекті. Етапи розвитку щелепно-лицьової ділянки, формування зубів, слизової оболонки порожнини рота та тканин пародонта.	5	2	3
Тема 3 Алгоритм стоматологічного обстеження. Запис зубної формули. Практичне ознайомлення студентів з методикою огляду один на одному.	5	2	3
Тема 4 Індeksi карієсу. Індeksi гігієни порожнини рота (Green-Vermillion, Федорова-Володкіної, Silness-Loe). Індексна оцінка стану тканин пародонта (CPI, PMA, PI, проба Шиллера –Писарева).	8	2	6
Тема 5 Методика стоматологічного обстеження по ВООЗ. Карта реєстрації стоматологічного статусу. Карієсогенна ситуація в порожнині рота. Методи її виявлення та усунення.	6	2	4
Тема 6 Структура і біологічні властивості емалі, дентину та пульпи зуба. Дозрівання емалі після прорізування зуба. Сучасні уявлення про обмінні процеси в емалі і пульпі зуба. Карієсрезистентність емалі.	6	2	4
Тема 7 Склад і властивості ротової рідини. Роль ротової рідини в процесах дозрівання емалі, демінералізації, ремінералізації. Захисні механізми порожнини рота.	6	2	4

Усього годин	41	14	27
---------------------	-----------	-----------	-----------

Самостійна робота: Підготовка до практичних занять (теоретичне опрацювання практичних навичок, вмінь, 1-7 теми)

Мета: конспективно занотувати кожен тему практичного заняття. Засвоїти ключові питання кожної теми, початковий та кінцевий рівень знань.

Тема 1 Введення в курс профілактики. Загальні питання профілактики стоматологічних захворювань: поняття, мета, методи. Інструктаж з техніки безпеки в стоматологічному кабінеті. Інструктаж щодо запобігання поширенню вірусної інфекції, дотримання правил респіраторної гігієни та протиепідемічних заходів. Правила використання та утилізації засобів індивідуального захисту. Симптоми гострої респіраторної хвороби.

Завдання для самостійної роботи:

- коротко занотувати основні питання теми
- ознайомитися з вимогами до техніки безпеки в стоматологічному кабінеті
- записати правила використання та утилізації засобів індивідуального захисту
- розглянути симптоми гострої респіраторної хвороби

Тема 2 Анатомо-фізіологічні особливості будови органів порожнини рота у віковому аспекті. Етапи розвитку щелепно-лицьової ділянки, формування зубів, слизової оболонки порожнини рота та тканин пародонта.

Завдання для самостійної роботи:

- описати етапи розвитку лица і первинної ротової порожнини
- законспектувати етапи формування зубів, слизової оболонки порожнини рота та тканин пародонта
- намалювати схеми: розвитку лица та язика
- вивчити особливості розвитку слизової оболонки порожнини рота
- описати періоди закладення і внутрішньо щелепового формування зубів
- скласти таблицю термінів розвитку тимчасових зубів
- скласти таблицю термінів розвитку постійних зубів
- записати періоди розвитку дитини.
- описати анатомо-фізіологічні особливості будови слизової у дітей в різні вікові періоди
- описати анатомо-фізіологічні особливості будови тканин пародонту у дітей в різні вікові періоди

Тема 3 Алгоритм стоматологічного обстеження. Запис зубної формули. Практичне ознайомлення студентів з методикою огляду один на одному.

Завдання для самостійної роботи:

- описати послідовність обстеження стоматологічного хворого
- розглянути деонтологічні правила в роботі лікаря стоматолога
- вивчити методи додаткових досліджень, що використовуються в стоматології
- назвати види рентгенографії
- ознайомитися з схемами позначення зубів
- записати Міжнародну схему позначення зубів

Тема 4 Індeksi карієсу. Індeksi гігієни порожнини рота (Green-Vermillion, Федорова-Володкіної, Silness-Loe). Індексна оцінка стану тканин пародонта (CPI, PMA, PI, проба Шиллера –Писарева).

Завдання для самостійної роботи:

- записати клінічні методи обстеження дітей для оцінки стану тканин пародонта
- описати методику проведення проби Шиллера – Писарева

- записати критерії оцінки інтенсивності гінгівіту за індексом РМА
- знати критерії оцінки тяжкості гінгівіту за GI
- вміти визначити ступінь кровоточивості ясенної борозни за Munlemann – Son
- описати методику визначення КПП

Тема 5 Методика стоматологічного обстеження по ВООЗ. Карта реєстрації стоматологічного статусу. Карієсогенна ситуація в порожнині рота. Методи її виявлення та усунення.

Завдання для самостійної роботи:

- вміти заповнити стандартну карту для оцінки стоматологічного статусу
- описати етапи епідеміологічного обстеження за методикою ВООЗ
- записати вікові групи згідно рекомендації ВООЗ
- записати неспецифічні фактори резистентності (клітинні та гуморальні)

Тема 6 Структура і біологічні властивості емалі, дентину та пульпи зуба. Дозрівання емалі після прорізування зуба. Сучасні уявлення про обмінні процеси в емалі і пульпі зуба. Карієсрезистентність емалі.

Завдання для самостійної роботи:

- описати структуру і біологічні властивості емалі, дентину та пульпи зуба
- записати терміни дозрівання емалі молочних зубів
- записати терміни дозрівання емалі постійних зубів
- назвати шляхи потрапляння мінеральних речовин в емаль зуба
- описати процеси де- та ремінералізації твердих тканин зуба

Тема 7 Склад і властивості ротової рідини. Роль ротової рідини в процесах дозрівання емалі, демінералізації, ремінералізації. Захисні механізми порожнини рота.

Завдання для самостійної роботи:

- описати хімічний склад ротової рідини
- записати захисні механізми порожнини рота
- пояснити роль та значення процесу слиновиділення в порожнині рота
- знати функції ротової рідини
- записати специфічні фактори резистентності (клітинні та гуморальні)
- описати методи виявлення та усунення карієсогенної ситуації в порожнині рота

Література

Основна (базова) література

1. Мельник В.С., Горзов Л.Ф., Білищук Л.М. Профілактика стоматологічних захворювань: Навчальний посібник. Ужгород – , 2020 р. – 140 с.
2. Смоляр Н. І., Гуменюк О. М., Кравець Т. П., Безвушко Е. В., Гуменюк В. В., Єфремова О. В Профілактика стоматологічних захворювань: навч. посібник. – Львів: «Магнолія 2006», 2021. – 368с.
3. Профілактика стоматологічних захворювань : підручник для студентів стомат. факультетів закладів вищої мед. освіти / Л. Ф. Каськова [та ін.] ; ред. Л. Ф. Каськова ; Укр. мед. стомат. академія. — стер. вид. — Львів : Магнолія-2006, 2019. — 404 с.
4. Профілактика стоматологічних захворювань: Навчальний посібник. / Під ред. проф. Р.В. Казакової — Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2017 р.- 136 с.

Додаткова література:

1. Заяць Т.І. Профілактика стоматологічних захворювань: Навч. посібн. для студ. стомат. факульт. мед. ун-ів та ін-ів / Т.І. Заяць, Л.О. Жуковська.- 2-ге вид. виправл. допов. - Львів: Новий світ - 2018. - 322 с. 7

2. Курс лекцій із профілактики стоматологічних захворювань: Навч. посібник / Г. М. Мельничук, Г. М. Гаврилів, М. Н. Воляк, Г. Б. Кімак. - Івано-Франківськ: ІФНМУ, 2009. - 292 с.
3. Профілактика стоматологічних захворювань: підруч. для студ. вищих мед. навч. закл. / Л.Ф. Каськова, О.О. Карпенко [та ін.]; за ред. проф. Л.Ф. Каськової. – Х.: Факт, 2011. – 392 с.
4. Профілактика стоматологічних захворювань: [навч. посібник для студ. стомат. ф-тів, лікарів-інтернів] / В.І. Куцевляк, В.В. Ніконов, О.В. Самсонов [та ін.]; за ред. В.І. Куцевляка. – Х.: Факт, 2007.-208с.
5. Соколова І.І., Ярошенко О.Г. Профілактика в дитячій стоматології : навч.-метод. посібник для лікарів-інтернів, лікарів-стоматологів та студентів стомат. фак-ту. – Харків : ХНМУ, 2019. – 84 с
6. Терапевтична стоматологія дитячого віку: підручник для студ. вищ. мед. навч. закл. III-IV р. акр. (МОЗУ, протокол МОНУ №2 від 04.06.2013 р.). Т.1: Карієс зубів та його ускладнення / за ред. Л.О. Хоменко. - К.: Книга плюс, 2014. - 432 с.
7. Шешукова О.В. Діагностика захворювань органів порожнини рота у дітей: навч. посібник / О.В. Шешукова, А.І. Падалка, К.С. Казакова. – Полтава, 2018. – 144 с.

18. Інформаційні ресурси

1. <http://intranet.tdmu.edu.ua>
2. <http://stomatology.sumy.ua/treatment/kariesogennaya-situatsiya.html>
3. <https://nafplentingminki.files.wordpress.com/2016/06/226.pdf>
4. <http://dental-area.com/statyi/anatomiya-i-fiziologiya/emal.html>
5. <http://meduniver.com/Medical/gistologia/87.html>
6. <http://stomatologiya.com.ua/professionalnaya-chistka-zubov-ultrazvuk-air-flow.html>
7. <http://www.3gdp.by/stranichka-stomatologa/50-kak-pravilno-chistit-zuby-2>